

Time : 2 Hrs.

N.B.

1. All questions are Compulsory
2. Internal options are motioned.
3. Figures to the right indicate marks.

Unit I

Q.1 A) Define 'Human Development'. Determine the nature and nurture of Life - Span development. (15)

OR

B) Write Short notes on :- (Any 3) (15)

- a. Freud's psychoanalytic theory
- b. Operant Conditioning
- c. Piaget's Theory of Cognitive Development
- d. Experirmental Method

Unit II

Q.2 A) Explain in detail three stages of Prenatal Development. (15)

OR

B) Write Short notes on :- (Any 3) (15)

- a. Role of Genetics in Intelligence
- b. Paternal factors affecting Prenatal Development
- c. Cesarean Delivery
- d. Multiple - birth

Unit III

Q.3 A) Discuss various sensational development among Infants. (15)

OR

B) Write short notes on :- (Any 3) (15)

- a. Gross motor skills
- b. Sudden Infant Death Syndrome
- c. Nutrition in Infancy
- d. Sleeping Habits among Infants

Unit IV

Q.4 A) Discuss how cognitive development takes place among Infants. (15)

OR

B) Write short notes on :- (Any 3) (15)

सूचना.

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य
२. आंतरिम पर्याय मांडलेले आहेत
३. उजवीकडील अंकगुण दर्शवितात

१. All questions are Compulsory.
२. Intermediate options are not allowed.
३. Reference to the right indicates marks.

Unit I

विभाग १

प्र. १. अ 'मानवी विकासाची' व्याख्या करा. जीवनपट्ट्या विकासाचे स्वरूप व जोपसणा कशी ठरते, ते स्पष्ट करा.

OR (१५)

(१२) किंवा

ब टीपा लिहा. (कोणतेही तीन)

अ. फ्रॉईडचा मनोविश्लेषणात्मक सिध्दांत

ब. साधक अध्ययन

क. पियाजेटचा बौधिक विकासाचा सिध्दांत

द. प्रयोगिक पद्धत

- (१२) Write short notes on :- (Any 3)
- a. Freud's Psychoanalytic theory
- b. Object Constellation
- c. Piaget's Theory of Cognitive Development
- d. Experiments Method

विभाग २

प्र. २ अ. जन्मपूर्व अवस्थेतील तीन टप्प्यांचे सखोलपणे स्पष्टीकरण दया

OR (१५)

किंवा

ब टीपा लिहा. (कोणतेही तीन)

अ. बुधिमत्तेमध्ये जैविकतेची भूमिका

ब. जन्मपूर्व अवस्थेच्या विकासावर परिणाम करणारे पित्यातील घटक

क. सिझेरियन पद्धतीने प्रसूती

द. बहुजनम

- (१२) Write short notes on :- (Any 3)
- a. Role of Genetics in Intelligence
- b. Factors affecting Prenatal Development
- c. Cesarean Delivery
- d. Multiple - birth

विभाग ३

प्र. ३ अ अर्भक बालकांमधील संवेदनिय विकासाची चर्चा करा.

OR (१५)

किंवा

ब टीपा लिहा. (कोणतेही तीन)

अ. सकल स्नायू कौशल्ये

ब. अकाली अर्भक मृत्यूचे संरक्षण

क. अर्भकांमधील आहार

द. अर्भकांमधील झोपण्याच्या सवयी

- (१२) Write short notes on :- (Any 3)
- a. Gross motor skills
- b. Sudden infant Death Syndrome
- c. Nutrition in Infants
- d. Sucking Habits among Infants

OR (१५)

प्र. ४ अ) डिक्टेशन यांचे विकासाचे विवरण द्या. डिक्टेशन यांचे विकासाचे विवरण द्या.

- (१२) Write short notes on :- (Any 3)
- a. Disposition of Mouth in Infants
- b. Disruption of Mouth in Infants
- c. Allergies in Infants
- d. Allergies in Children

विभाग ४

प्र.४ अ. अर्थकामध्ये बौद्धिक विकास कसा होतो, ह्वावर चर्चा करा

(१५)

किंवा

ब टीपा लिहा. (कोणतेही तीन)

(१५)

अ. अर्थक मूलांमधील स्मृतीचा काळ

Unit I

ब. इंद्रियस्नायुकाळातील पहिले दोन टप्पे

क. अर्थकामधील भाषिक विकास

ड. 'ऑटोमटॉझेशन'

(१५)

a. Freud's psychoanalytic theory

b. Operant Conditioning

c. Piaget's Theory of Cognitive Development

d. Experiential Method

प्र.५ टीपा लिहा. (कोणतेही तीन)

Unit II

प्र.२ व्याप्ती वर्णावा वर्ती जीवनातील त्यावे महत्व स्पष्ट करा.

प्र.३ व्याप्ती वर्णावा वर्ती जीवनातील त्यावे महत्व स्पष्ट करा.

(१५)

b) write short notes on :- (any 3)

a. Xp. अंतर्गत Genetics in Intelligence

b. प्रायोजनीय factors affecting Prenatal Development

c. एन्टेनाल Delivery

d. Multiple - birth

प्र.३ पर्यावरणावे विभिन्न मार्ग वर्णू ला

(१०)

(१५)

प्र.४ व्याप्ती वर्णावा वर्ती जीवनातील त्यावे महत्व स्पष्ट करा.

(१०)

(१५)

b) Write short notes on :- (any 3)

प्र.५ कुपोषणाची विविध विधी काळ गरीबी आणि कुपोषणाच्या वकारावे आकृती

b. Sudden Infant Death Syndrome

(१०)

c. Nutrition in Infancy

d. Sleeping Habits among Infants

प्र.६ भूसवभानाला विविध विधांची वर्ता करा "मिराई कृषीविकास विस्तृतवर्ण स्पष्ट करा."

Unit IV

(१०)

(१५)

प्र.७ विविध विधांची वर्ता करा "मिराई कृषीविकास विस्तृतवर्ण स्पष्ट करा."
